

Kő és Idő

Vízió egy kőbányáról

Tudományos Diákköri Konferencia szekció-kíírás
BME Építészmérnöki Kar
Középülettervezési Tanszék
Fenntartható Közösségek Stúdió
TDK 2024

körép
BME
KÖZÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK

BEVEZETŐ

„Víz-torlasztó hegyfalak,
szél-botlasztó bércfalak,
mit bánják, ha mállanak,
mit bánják, ha porlanak...”
(Weöres Sándor: Rongyszőnyeg 119. részlet)

A Középülettervezési Tanszék fenntartható közösségekkel foglalkozó stúdiója 2024 őszére tematikus Tudományos Diákköri Konferencia szekciót hirdet meg az érdeklődő hallgatók részére.

Egy izgalmas helyszín: három kőbánya Diósdon. Az egyik érintetlen természeti szépség, a másik egy fantasztikus földalatti pincerendszer, a harmadik egyszerre mindkettő. Ez utóbbiban az emberi beavatkozás, a kőfejtés technológiája különleges szépségű rajzolatokat, formákat hagyott maga után.

Figyelmünk középpontjában a természet és az azt megmunkáló emberi beavatkozás áll. Mi az, amitől a természet megbolygatása annak erejét teszi láthatóvá és mi az, ami szétzilálja azt? Milyen eszközeink vannak és mindez hogyan kapcsolódik az erős atmoszférát felmutató kortárs építészeti törekvésekhez?

kép borító: Ensemble studio Ca'n Terra. Menorca, Spain. 2018
kép: Diósd, kőfejtő

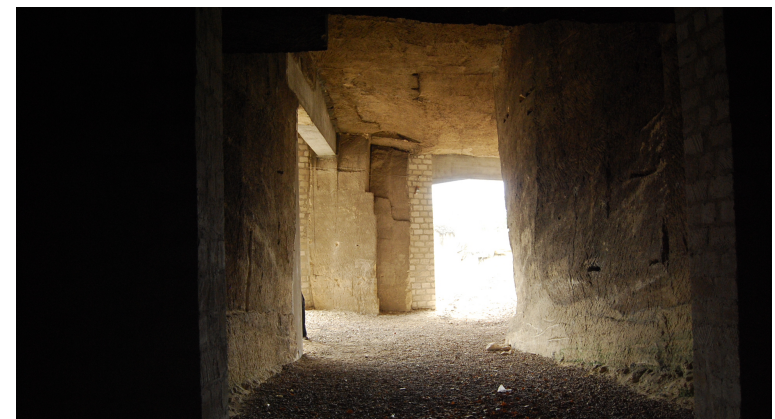
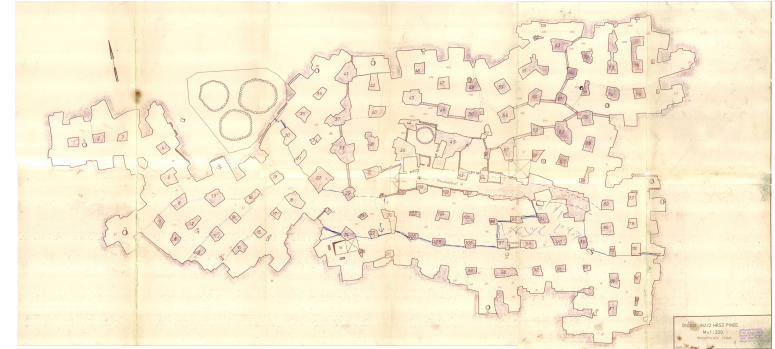

A HELYSZÍN RÖVID LEÍRÁS

A mai Diósd belterületén már a XVIII. században komoly kőbányák működtek. Méretük messze meghaladta a helyi szükségleteket. Budai és pesti középületekhez –többek között az Országházhoz is– termeltek itt ki kőanyagot. Három egymás mellett található kőbányája három eltérő karaktert mutat. A legnagyobb kiterjedésű bánya teljesen a föld alatt van. Az autóval is járható pincerendszerben jelenleg gombatermesztés folyik. A kisebbik felszíni kőfejtő természetbe ágyazott katlan. A tájsebet begyógyító növényzet erős jelenléte miatt szinte természeti képződménynek érezhetjük az egykori bányateret. A felső bánya részben külszíni, részben felszín alatti tereiben egyszerre van jelen a természet és az emberi beavatkozás sokfélesége.

Kérdésfeltevésünk elsősorban a felső bányára irányul, mint legváltozatosabb és egyben legproblémásabb helyszínre: Az elvételek és hozzátételek, a természet erejét kiemelő lenyomatok sokasága és az azt romboló építések, megerősítések, térfoglalások rendszere itt a legbonyolultabbak. A bánya bár a diósdiai körében ismert és népszerű hely. Az Önkormányzat is itt rendezi meg évről évre tavaszközöntő fesztiválját (idén április 20-án).Ezekon az eseményeken elsősorban a bányakatlant veszik birtokba, a felszín alatti részeket kevésbé. 2016-ban megerősítési munkákat végeztek a földalatti terek beomlásának elkerülésére. Ennek esztétikai minősége elsősorban a peremek mentén hagy kívánnivalót maga után. A bányaterületre közelébe az elmúlt évtizedekben lakóháza épületek. Ezek megjelenése a katlan peremén szintén bezavar a képbe. Jó lenne ezt is kezelni valahogyan.

kép: Diósd, földalatti bánya alaprajza
kép: Diósd, felszíni kőfejtő
kép: Diósd, felső kőfejtő

PROGRAM

Milyen funkciók képzelhetők el ezen a helyen? Lehet-e állandó használatú tereket kialakítani? Milyen beavatkozások segíthetik az ideiglenes rendezvényeket?

Hogyan és mit tehetünk, ezen a helyen, ezért a helyért?

Mit és hogyan lehet hozzátenni, vagy elvenni a helyhez?

Mely karaktereket lehet felerősíteni és mely karaktereket lehet elcsendesíteni?

Hogyan viszonyuljunk az idő dimenziójához itt, ahol az állandóság és a mulandóság érzete egyszerre és erőteljesen jelen van?

Mit jelenthet a fenntarthatóság és annak közösségi vetülete itt?

Ezekre a kérdésekre keressük a TDK feladat keretén belül a válaszokat, amely a konkrét helyszín újradefiniálásán túlmutató átfogóbb, a természeti környezet fenntarthatóságát, kortárs építészettel való összefüggéseit több oldalról vizsgáló kutatásba ágyazódik bele.

A TERVEZÉSI PROGRAM LEHETSÉGES HÁTTERE

A tervezési feladathoz könnyen kapcsolhatók további, a tervezést segítő, kiegészítő elméleti kutatási témák. A teljesség igénye nélkül:

- Kőfejtők újrahasznosításainak tanulságai
- barlanglakások Magyarországon
- barlangszerű építmények a kortárs építészetben és azok jelentései

kép: Ensemble studio: Ca'n Terra. Menorca, Spain. 2018

TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEK

A beadott tervek elsősorban az átalakított tér atmoszféráját mutassák be. A gondolat feltárásához a felajánlott négy eszköz (szöveg, rajz, térbeli makett, animáció) közül a pályázó hármát köteles bemutatni, viszont szabadon választhatja meg, melyik hármát:

_szöveg

Ez egy rövid esszé, amiben a felvetés eszmeisége jelenik meg, mely részletesen ismerteti a választott problémát, az azokra tett megoldási javaslatot. Nem műleírás, hanem a gondolat irodalmi karakterű megfogalmazása a cél. Az esszé szövege füzetbe, vagy táblóra rendezendő, amelyhez illusztrációk kapcsolódhatnak. A szöveg terjedelme 5-10 ezer karakter.

_rajz

Fontos az érzéki ábrázolás, a képzőművészeti igényű feldolgozás. A rajzok egységesen 60x60 cm méretű nyomtatott táblókon készíthetők, a szükséges számban, kiállításra alkalmas és természetesen digitális formában is.

Tartalmi követelmények:

- helyszínrajz
- alaprajz, minimum egy áttekintő alaprajz $m=1:500$ és alaprajz(ok) tervezéssel közvetlenül érintett részről ($1:100$, vagy a tervnek megfelelő lépték)
- legalább 2 metszet ($1:100$, vagy a tervnek megfelelő lépték)
- legalább 2 homlokzat/nézet ($1:100$, vagy a tervnek megfelelő lépték)
- látványterv

_térbeli makett

A helyet, az épületet (ha van), vagy egy fontos részletet bemutató makett, melynek anyaga és léptéke tetszőleges.

_animáció

A gondolat összegzésére alkalmas egy-perces film, technikája tetszőleges. Mutassa be a tervezett tér időbeli (pl. téli-nyári, használati...stb) változásait.

A pályamunkákat a TDK-konferencián vetített-képes előadás formájában kell ismertetni.

kép: David Chipperfield: Cavar arcari, 2018

MELLÉKLETEK

Az alábbi mellékletek letölthetőek a Középülettervezési Tanszék honlapjáról:

- 01 Fotódokumentáció (helyszínfotók)
- 02 CAD helyszínrajz
- 03 földalatti kőbánya alaprajza
- 04 tervezési helyszín földalatti tereinek alaprajza

INSPIRÁLÓ PÉLDÁK, AJÁNLOTT IRODALOM

<https://www.ensemble.info/projects>
<https://epiteszforum.hu/megtisztult-kofejto-fertorakoson>
<https://davidchipperfield.com/projects/cava-arcari>
<http://barlanglakas.uw.hu/index.html>
<https://www.erdekesvilag.hu/sziklaba-vajt-epitmenyek/>
<https://divisare.com/projects/249865-nu-architectuuratelier-stijn-bollaert-c-mine-expeditie>
https://divisare.com/projects/457738-dna_design-and-architecture-wang-ziling-jinyun-quarries-the-quarry-as-stage
<https://www.nowness.com/series/satisfaction/artist-yuri-ancarani-il-capo>
[Roden Crater](#)
<https://www.archdaily.com/966675/kokage-gumo-pavilion-junya-ishigami-plus-associates>
https://www.archdaily.com/987227/house-and-restaurant-junya-ishigami-plus-associates?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

HELYSZÍN BEJÁRÁSA

Ajánlott program: Diósd tavaszköszöntő ünnep a felső kőbányában 2024.04.20-án. A külszíni kőfejtők egyénileg szabadon bejárhatók. Közös bejárást szeptember elejére tervezünk. A pontos időpontot a Tanszék honlapján hirdetjük.

kép: Peter zumthor, Bruder Klaus kápolna, 2011

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Váncza László

Ybl Miklós-díjas építész
Váncza Művek
a Bíráló Bizottság elnöke

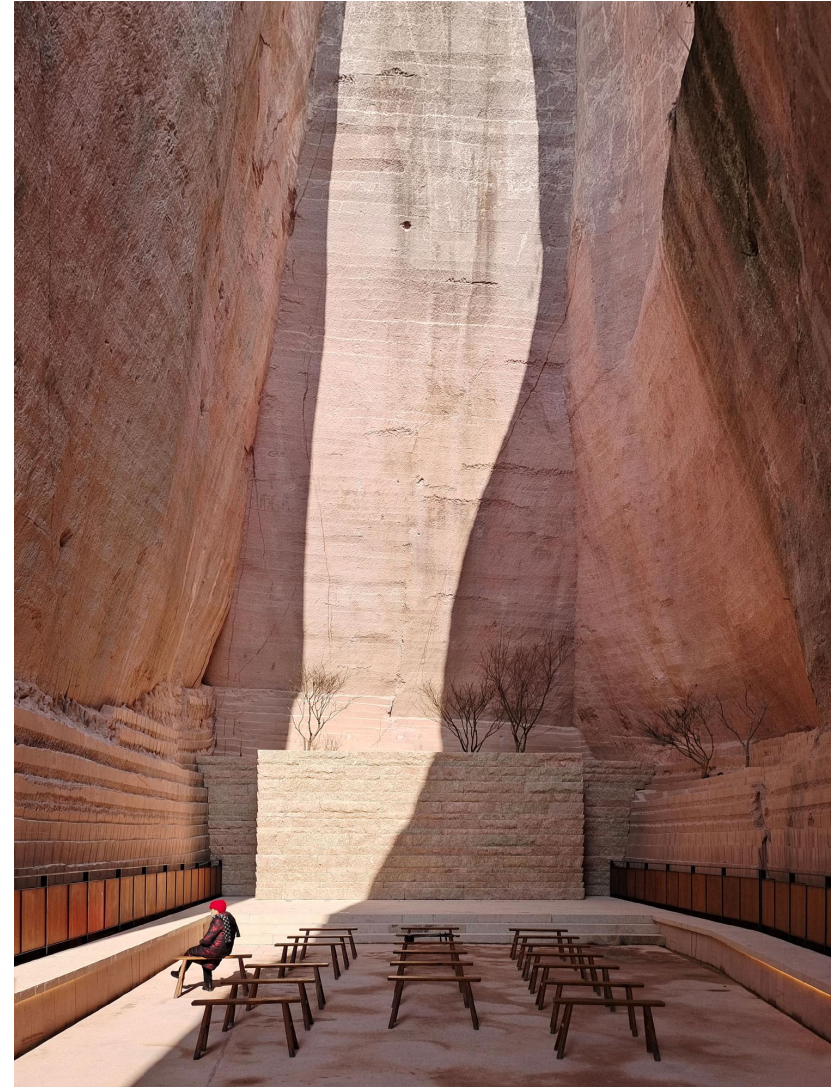
Józsa Dávid

építész
Archi.coc Építésziroda

Kronavetter Zsófia DLA Junior Prima díjas építész
Studio Konstella Építésziroda

Lakner Antal

Munkácsy-díjas, Perika díjas képzőművész
MOME, egyetemi docens
Téreltérítés Munkacsoport alapítója

kép:DnA Design and Architecture, Jinyun Quarries - The Quarry as Stage 2021

ÜTEMEZÉS

01	Tanszéki TDK-témák meghirdetése, Építészmérnöki Kari TDK évindító előadás	2024. április 17.
02	Tanszéki TDK-témák bemutató előadása	2024.
03	helyszínbemutató	2024. június
04	hallgatók jelentkezése TDK konferenciára (absztrakt beadásával)	2024. szeptember vége
05	TDK dolgozatok beadása	2024. október vége
06	TDK Konferencia, dolgozatok és pályaművek bemutatása meghívott Bíráló Bizottsági tagok jelenlétében, értékelés és eredményhirdetés	2024. november

Témavezetőnek választható a tanszéki bármely oktatója, meghívott oktatója és doktorandusza (de a Kar bármelyik tervezést oktató oktatója is felkérhető). Bármilyen felmerülő kérdés esetén a pályázat teljes ideje alatt Fejérdy Péter DLA egyetemi docenstől tudtok kérdezni (fejerdy.peter@epk.bme.hu)! A hallgatói kérdésekre adott válaszokról minden pályázót értesítünk.

A Középülettervezési Tanszék által meghirdetett TDK-szekciókhoz a kapcsolattartás megkönnyítésére online jelentkezési listát ([TDK Közép jelentkezés 2024](#)) hoztunk létre az érdeklődők számára. Kérjük, itt jelentkezettek mielőbb, kapcsolatfelvétel céljából, de személyesen keressétek a választott konzulnst is.

A kiírás mellékletei megtalálhatók a "TDK Közép 3+1" Teams csoportban (kód: kkp4vcw). A Középülettervezési Tanszék őszi 3+1 TDK szekciójáról részletes tájékoztató előadást tartunk 2024. április 29. hétfőn, 13.20-tól, a Tervezőmódszertan előadás keretein belül, a K275 teremben.

Budapest, 2024. április 22.

kép: NU architectureatelier, C mine expedition 2012

